

I075	Prevoditelj programskih jezika	P	V	S	ECTS 6
		2	1	1	

Cilj predmeta. Upoznati studente s konceptom prevođenja programskog jezika. Ovladati s leksičkom analizom, regularnim izrazima, metodama parsiranja (recursive-decent, LL, LR). Razumjeti syntax-directed translations, intermediate-code generation i run-time okruženja te završni korak generiranja koda. Implementirati vlastiti pojednostavljeni prevoditelj (compiler).

Potrebna predznanja. Preddiplomski studij matematičkog, računarskog ili srodnog smjera.

Sadržaj predmeta.

1. Uvod. Struktura prevoditelja. Evolucija programskih jezika. Jednostavni sintaksno usmjereni prevoditelj. Parsiranje. Prevoditelj jednostavnih izraza.
2. Leksička analiza. Tablica simbola. Specifikacija i prepoznavanje tokena. Lex. Konačni automati. Od regularnih izraza do automata.
3. Sintaktička analiza. Kontekstno-slobodne gramatike. Leksička vs. Sintaktička analiza. Top-down parsing. Bottom-up parsing. LR. Generatori parsera (Yacc).
4. Sintaksno-usmjereni prevođenje (syntax-directed translations). Postfix. SDT.
5. Intermediate-code generation. Varijante sintaksnih stabala. Three-address code. Tipovi i deklaracije. Type checking. Control flow. Backpatching.
6. Run-time okruženja. Organizacija memorije (static vs. dynamic storage allocation). Alokacija na stogu. Pristup ne-lokalnim (nonlocal) podacima na stogu. Menadžment hrpe. Uvod u 'garbage collection'. Trace-based collection.
7. Code generation. Problemi u dizajniranju generiranja koda. Ciljni jezik (target language). Adrese u ciljnom jeziku. Osnovni blokovi i grafovi toka. Optimizacija osnovnih blokova. Jednostavno generiranje koda. 'Peephole' optimizacija. Alokacija registra i pridruživanje vrijednosti. Optimalno generiranje koda za izraze. Dynamic programming code generation.

ISHODI UČENJA

R.b.	ISHODI UČENJA
1.	Opisati jednostavni sintaksno usmjereni prevoditelj.
2.	Vrednovati različite pristupe u problemu parsiranja programskog koda.
3.	Objasniti pojmove vezane uz leksičku analizu koda i praktično primijeniti u Lex alatu.
4.	Objasniti pojmove vezane uz sintaktičku analizu koda te implementirati različite pristupe u parsiranju.
5.	Objasniti pojmove vezane uz sintaksno-usmjereni prevođenje.
6.	Opisati procese u dijelu „intermediate-code generation“ prevoditelja.
7.	Opisati „run-time“ okruženja.
8.	Objasniti problem generiranja koda i opisati ciljni jezik.
9.	Implementirati svoj vlastiti pojednostavljeni prevoditelj.

POVEZIVANJE ISHODA UČENJA, ORGANIZACIJE NASTAVNOG PROCESA I PROCJENA ISHODA UČENJA

ORGANIZACIJA NASTAVNOG PROCESA	ECTS	ISHOD UČENJA **	AKTIVNOST STUDENATA*	METODA PROCJENE	BODOVI	
					min	max
Pohađanje predavanja i vježbi	1	1-9	Prisutnost na nastavi, rasprava, timski rad, samostalan rad na zadacima i kratke provjere znanja	Potpisne liste, praćenje aktivnosti na nastavi, zadaci zatvorenog tipa	0	4
Domaće zadaće	1	1-9	Samostalno rješavanje programerskih zadataka	Provjera točnih rješenja (ocjenjivanje)	0	4

Provjera znanja (kolokvij)	2	1-9	Priprema za pismenu provjeru znanja	Provjera točnih odgovora (ocjenjivanje)	25	46
Završni projekt	2	1-9	Samostalni ili grupni rad	Usmeni ispit	25	46
UKUPNO	6				50	100

Izvođenje nastave i vrednovanje znanja. Predavanja i vježbe su obvezni. Ispit se sastoji od pismenog dijela i završnog projekta, a polaže se nakon odslušanih predavanja. Prihvatljivi rezultati postignuti na kolokvijima, koje studenti pišu tijekom semestra, zamjenjuju pismeni dio ispita. Vježbe su djelomično auditorne, a djelomično laboratorijske uz korištenje računala.

Može li se predmet izvoditi na engleskom jeziku: Da

Osnovna literatura:

1. A. V. Aho, M.S. Lam, R. Sethi, J.D. Ullman, Compilers: Principles, Techniques, and Tools (2nd Edition), Pearson Education Limited, 2014.

Dopunska literatura:

1. K. Cooper, L. Torczon, Engineering: A Compiler (2nd edition), Elsevier 2012.
2. H. Seidl, R. Wilhelm, S. Hack, Compiler Design – Analysis and Transformation, Springer Verlag, 2012.